

**АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

Бекітемін
«Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ
Басқарма Төрағасы м. а. – Ректор
Т. Балықбаев

« 9 » қараша 2020 ж.

**СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ САЯСАТЫНЫҢ
КОНЦЕПЦИЯСЫ**

Көшірме	Код	Басылым	Дайындаған	Келісілген	Келісілген
	НД КазНПУ 7010-20	третье	Толеубекова Б.Х. 	Нурғисаев С.Ө. 	Дулатов Г.С.
				Ғасбулатов Т.Д. 	Оразғали А.Д.
				Усипов Қ.Т. 	Норма бақылау: Жанбаева Л.А.

Алматы, 2020

	«Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ	Күні: 09.11.2020	Издание: третье
	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының концепциясы	НД КазНПУ 7010-20	Стр. 2 из 6

1. Жалпы ережелер

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті (бұдан әрі – университет) қоғамдық сананы Үшінші жаңғыртуды жүзеге асыратын субъектілердің бірі бола отырып, өзінің ұлттық идеологияға бейілділігін және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда күш-жігерді жалғастыруға, арттыруға және нығайтуға дайындығын көрсетеді және бұл қызметті жалпы университеттік саясаттың басымдықтарына жатқызады.

Осы Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының тұжырымдамасы (бұдан әрі – Тұжырымдама) «Қазақстан-2050» Стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты айқындалған Жалпыұлттық шаралар жүйесіндегі университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының орны мен рөлін айқындауға бағытталған, онда сыбайлас жемқорлық ұлттық қауіпсіздікке төнетін қауіп-қатерлердің бірі болып танылады. Сыбайлас жемқорлық көріністеріне жалпы төзбеушілік идеясы Абай атындағы ҚазҰПУ тұлғасындағы Қазақстандағы тұңғыш жоғары оқу орнының қызметі аясында педагогикалық кадрларды даярлаудың мақсаттары мен міндеттеріне сай келеді. Қоғамдық сананы жаңғырту, социумның рухани дамуының жаңа кезені сыбайлас жемқорлықпен сыйыспайды. Қазіргі заманғы педагогтың келбеті адамгершілік тазалық талабы кез келген біліктілік деңгейіндегі педагогтарды даярлаудың күрделі процесінің құрылымын құрайтын құрамдас бөліктердің ешқайсысында да сыбайлас жемқорлыққа орын жоқ.

Абай атындағы ҚазҰПУ «Sanaly Ugraq» жалпы республикалық бағдарламасының бірлесіп орындаушысы болып табылады, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ және халықаралық ақпараттық технологиялар университеті (ХАТУ) өз миссиясын «сыбайлас жемқорлық» санатының ұғымдық айналымынан толық алып тастауға негізделген, әлемдік стандарттар деңгейінде педагогикалық кадрларды даярлау бойынша білім беру процесін ұйымдастыруға қабілетті, сыбайлас жемқорлықтан бос қазіргі заманғы ЖОО үлгісі мәртебесін қалыптастыру және қолдау ретінде анықтайды. Абай атындағы ҚазҰПУ-дың педагогикалық жоғары оқу орнының мақсаттары мен міндеттерін шешу, ең алдымен, профессор-оқытушылар құрамын, әкімшілік корпусын, қоғамдық құрылымдарды, қызмет көрсетуші персонал мен білім алушылардың санасына сыбайлас жемқорлықтың кез келген түріне, сыбайлас жемқорлық қауіптері мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы аймақтар туғызатын кез келген басқа да бұзушылықтарға нөлдік төзбеушілік танытуды қарастырады.

Тұжырымдама жалпы университеттің 2018-2025 жылдарға арналған Стратегиялық даму жоспарының құрамдас бөлігі болып табылады және Тұжырымдаманың аталған стратегиялық жоспарға сәйкестігі қамтамасыз етілетін шамада өзгерістер мен толықтыруларға ұшырауы мүмкін.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының мақсаты

Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділікке негізделген білім беру, тәрбие және ғылыми-зерттеу процестерін іске асыру, сыбайлас жемқорлық қауіптерінен және сыбайлас жемқорлықты қалыптастыруға әкеп соғатын факторлардан бос ЖОО аумағын құру болып табылады.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының міндеттері

Қойылған мақсатқа жету үшін келесі міндеттерді шешу болжанады:

	«Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ	Күні: 09.11.2020	Издание: третье
	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының концепциясы	НД КазНПУ 7010-20	Стр. 3 из 6

- университеттің өмірі мен қызметін көрсететін барлық негізгі үдерістерге тұрақты мониторинг жүргізу, кейіннен: сыбайлас жемқорлық фактілерін; Сыбайлас жемқорлық аймақтарын қалыптастыруды көрсететін белгілерді; ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

- сыбайлас жемқорлық көріністерінің тиімді алдын алу;

- сыбайлас жемқорлыққа қолайлы себептер мен жағдайларды уактылы (жедел, жылдам) жою;

- университеттің өмірі мен қызметін көрсететін білім беру, тәрбие және ғылыми-зерттеу процестерінде қазіргі заманғы сыбайлас жемқорлыққа қарсы технологиялар мен механизмдерді қолдану;

- университеттің профессорлық-оқытушылық құрамының, әкімшілік-басқару корпусы мен білім алушыларының «сыбайлас жемқорлық» ұғымымен және оның туындыларымен байланысты іс-әрекеттермен қазіргі заманғы педагогтың (Қазақстан азаматының) бейнесінің үйлеспеушілігіне қатты сенімділікті қалыптастыру ; ;

- білім алушыларды заңға бағыну рухында тәрбиелеу;

- университеттің білім беру қызметінің барлық субъектілерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға бағытталған процестерге қосу;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды жүзеге асыруға уәкілетті мемлекеттік органдармен тиімді ынтымақтастық;

- мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл болып табылатын қоғамдық ұйымдармен әріптестік қарым-қатынас құру.

4. Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының қағидалары, мониторингілеу және академиялық адалдық принциптері

Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының қағидалары:

- 1) бірізділік және жүйелілік;
- 2) кешенділік;
- 3) Академиялық адалдық;
- 4) білім беру сапасы мен ықтимал сыбайлас жемқорлық көріністері мониторингінің үздіксіздігі;
- 5) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу;
- 6) жариялылық.

Қағидаттарды сақтау кепілдіктері

Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің бірізділігі мен жүйелілігі қағидаты:

- Білім беру, тәрбие және ғылыми-зерттеу үдерістерінің әртүрлі субъектілерінің кәсіби қызметінде тиісті және рұқсат етілетін мінез-құлық стандарттары жүйесін әзірлеу және қолдану: университет оқытушысының мінез-құлық стандарты; білім алушының мінез-құлық стандарты; университетте білім беру процесін басқаруды және бақылауды қамтамасыз ететін қызметкердің мінез-құлық стандарты (тіркеуші кеңсесі, институт директорының академиялық мәселелер жөніндегі орынбасары, академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры, тьютор, эдвайзер); педагогтың кәсіби стандарты;

- Абай атындағы ҚазҰПУ-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Жол картасын әзірлеу және оны бұлжытпай орындау;

	«Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ	Күні: 09.11.2020	Издание: третья
	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының концепциясы	НД КазНПУ 7010-20	Стр. 4 из 6

- Осы тұжырымдамаға сәйкес құрылатын қоғамдық институттарды ұйымдастыру, олардың мәртебесі және қызметі туралы ережелер жүйесін әзірлеу.

Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің кешенділік принципі:

- Осы Тұжырымдаманың, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі бағыттары бойынша әзірленетін ережелердің өзара байланыстылығы (шарттылығы) мен қарама-қайшы еместігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметті жүзеге асыру кезінде қолданылатын нормативтік құқықтық актілермен;

- Университеттің негізгі функциялары саласында қабылданатын және іске асырылатын барлық шешімдер мен іс-әрекеттердің мақсатты сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағыттылығы арқылы;

- Білім беру, тәрбиелеу, ғылыми-зерттеу қызметі бағыттары бойынша тәртіп, ұйымдастыру және бақылауды анықтайтын университетішілік актілерге сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізу арқылы қамтамасыз етіледі.

Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметіндегі Академиялық адалдық принципі:

- Жоспарлардың, олардың іске асырылуы туралы есептердің, ғылыми-зерттеу қызметінің субъектілерінің (ПОҚ, магистранттар, докторанттар, СҒҚ, НС, ҰШЖ) қол жеткізген нәтижелерінің транспаренттілігі) арқылы;

- Университет пайдаланушылары үшін кез келген деңгейдегі басылымдарда жарияланатын барлық жұмыстардың, соның ішінде нөлдік емес импакт-факторы бар басылымдардың қол жетімділігі арқылы;

- «Антиплагиат» жүйесі бойынша студенттердің дипломдық жұмыстарын, магистранттар мен докторанттардың магистрлік және докторлық диссертацияларын, университет ректорының немесе ҚР БҒМ гранттары негізінде жүзеге асырылатын зерттеулер тақырыптарының аралық және қорытынды есептерін тексеру міндеттілігі арқылы;

- Заңда белгіленген тәртіппен және нысанда ғылым мен өнердің түпнұсқа туындыларының, әдістемелік және оқу басылымдарының авторлық құқықтарын қорғау арқылы қамтамасыз етіледі.

Білім сапасын және университеттегі сыбайлас жемқорлық көріністерін үздіксіз мониторингілеу принципі:

- Ситуациялық талдау залы арқылы алынған мәліметтерді зерттеу және бағалау арқылы;

- Институт диспетчерлерінің аралық бақылау кезеңдерімен, сынақ-емтихан сессияларымен, сондай-ақ академиялық күнтізбеге сәйкес МЭК және МАК-пен өзара байланыста кезеңдік ротациялануы арқылы;

- Білім алушылар арасында әлеуметтік сауалнамалар (сауалнамалар) жүйелі түрде жүргізу, кейіннен сыбайлас жемқорлық іс-әрекеттер жасайтын тұлғаларды анықтау мәніне талдау және бағалау арқылы;

- Емтихандардың барлық қолданылатын түрлерінің нәтижелерін талдау және бағалау және қалдық білімдерді басқа бақылау арқылы;

- ОЖСБ өту сапасы үшін ОЖСБ-ға шығарылатын оқу пәндерін оқытатын ПОҚ өкілдеріне жауапкершілік жүктеу арқылы;

- Үздіксіз мониторингті қамтамасыз ететін «Univer» технологиясын және өзге де технологияларды қолдану арқылы қамтамасыз етіледі.

	«Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ	Күні: 09.11.2020	Издание: третье
	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының концепциясы	НД КазНПУ 7010-20	Стр. 5 из 6

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу қағидаты:

- Университеттің тұрақты және ауыспалы құрамы арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл кеңесі комиссиясының тұрақты түсіндіру жұмысы;
- Жоғары оқу орнынан кейінгі және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің барлық мамандықтарында «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру» қосымша білім беру пәнін оқытумен;

- Меритократия қағидатына негізделген ПОҚ кадрларын іріктеу;
- Мансаптық өсуге үміткер, конкурстарға қатысу үшін ұсынылатын кандидатураларды көпшілік (алқалық) талқылау сипатымен қарайды. Барлық деңгейлерде (үкіметтік, жергілікті өзін-өзі басқару органдары, ҚР БҒМ, университеттің жоғары басшылығы, қоғамдық ұйымдар және т. б.) сыйлық беруге және/немесе марапаттауға);

Жариялылық принципі:

- Қорытынды құжаттарда тұлғаның жұмыстан босатылу, шартты мерзімінен бұрын тоқтату, білім алушыларды оқудан шығару, қызметкердің лауазымын төмендету, тәртіптік жазаны нақты орын алған мән-жайлар мен себептерге жариялау себептерінің толық сәйкес келуі арқылы;

- Қоғамдық имандылыққа, тәртіптік әсерге ұшыраған адамдарға мінездеме беретін бейненің теріс сипатын нақты көрсететін сипаттамалар беру арқылы;

- Оқытушылар және/немесе қызметкерлер тарапынан сыбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал көріністер туралы кез келген сигналдарға ӘКК, ККК мүшелерінің дереу реакциясы арқылы;

- Сенім телефоны арқылы алынған сыбайлас жемқорлық көріністері туралы ақпаратқа дереу жауап беру арқылы;

- Университеттің тұрақты және ауыспалы құрамдарына сыбайлас жемқорлық сипатындағы бұзушылықтардың барлық нақты анықталған фактілері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет ету бойынша қабылданған шаралар туралы ақпаратты жеткізу арқылы;

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мазмұндағы плакаттар, стендтер, көрнекі материалдардың орналастырумен қамтамасыз етіледі .

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты ұйымдастырушылық-басқарушылық сүйемелдеу

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты ұйымдастырушылық-басқарушылық сүйемелдеу:

- Университеттің Ғылыми кеңесінің шешімімен бекітілген Ереже негізінде әрекет ететін қоғамдық ұйым болып табылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл жөніндегі кеңес (бұдан әрі-ӘКК) арқылы;
- ӘКК құрылымы шегінде жұмыс істейтін комиссиялар (бұдан әрі – КСПК) арқылы;
- Әдеп және сыбайлас жемқорлық профилактикасы жөніндегі уәкіл және «Парасат» орталығы;

-университеттің Ғылыми кеңесі қабылдаған, жалпы ЖОО-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына қатысы бар мәселелер шеңбері бойынша үйлестіру және бақылау-есеп беру шешімдері арқылы;

- университеттің жоғары басшылығының бұйрықтары арқылы;

	«Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ	Күні: 09.11.2020	Издание: третье
	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының концепциясы	НД КазНПУ 7010-20	Стр. 6 из 6

- қызмет бағыттары бойынша университет проректорларының өкімдері арқылы қамтамасыз етіледі.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыратын органдар

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруды қамтамасыз ететін шаралары: Университет ректорының бұйрығы негізінде құрылған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі кеңес (ӘКК) арқылы;

- Әдеп және сыбайлас жемқорлық профилактикасы жөніндегі уәкіл және «Парасат» орталығы;

ӘКК құрылымына кіретін комиссиялар (ӘКК) арқылы жүзеге асады.

7. Қорытынды ережелер

Осы Тұжырымдама ішкі қолдану құжаты болып табылады. Университеттің Ғылыми кеңесінің шешімімен қабылданады және ректордың бұйрығымен бекітіледі.

ПОҚ, бөлімше қызметкерлері және университет білім алушыларының танысуы үшін қолжетімді жерлерде орналастыруға жатады.